

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.193/2023/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. július 4.

Az ügy tárgya: magánlaksértés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt2 és társai (Terhelt1 IV. rendű terhelt)

Elsőfok: Salgótarjáni Járásbíróság 4.B.116/2019/73-I., ítélet, tárgyalás,
2020. szeptember 29.

Másodfok: Balassagyarmati Törvényszék 14.Bf.163/2020/5. végzés, tanácsülés,
2021. március 3.

Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 IV. rendű terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a magánlaksértés büntette és más bűncselekmények miatt terhelt2 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben Terhelt1 IV. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 14.Bf.163/2020/5. számú végzését hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria Terhelt1 (született: személyi adatok) IV. rendű terhelt vonatkozásában a Salgótarjáni Járásbíróság 4.B.116/2019/73-I. számú ítéletével és a Balassagyarmati Törvényszék mint

másodfokú bíróság 14.Bf.163/2020/5. számú végzésével végrehajtani rendelt, az Egri Járásbíróság 2.B.161/2014/6. számú és az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bf.283/2014/3. számú ítéletével kiszabott, végrehajtásában 3 (három) év próbaidőre felfüggesztett 10 (tíz) hónap szabadságvesztés végrehajtását félbeszakítja.

Elrendeli a Terhelt1 IV. rendű terhelt által bűnügyi költség címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt a IV. rendű terhelt részére történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Salgótarjáni Járásbíróság a 2020. szeptember 29. napján kihirdetett, 4.B.116/2019/73-I. számú ítéletével Terhelt1 IV. rendű terhelt bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett magánlaksértés büntetében [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) és d) pont és (4) bekezdés] és társtettesként elkövetett rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt mint visszaesőt 1 év, börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte; a feltételes szabadság lehetőségéből kizárta. Elrendelte az Egri Járásbíróság B.161/2014/6. számú határozatával – amely az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bf.283/2014/3. számú ítéletével emelkedett jogerőre – kiszabott 10 hónap, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását.

[2] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. március 3. napján meghozott 14.Bf.163/2020/5. számú végzésével az elsőfokú ítéletet a IV. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

[3] **II.** A jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen Terhelt1 IV. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés d) pontjára hivatkozással.

[4] Az indítvány tartalma szerint az alapügyben eljáró (elsőfokú) bíróság eljárási szabálysértést követett el, mivel a vádat a IV. rendű terhelttel nem közölte, valamint az ítélet kihirdetésekor amiatt nem lehetett jelen, mert az erre vonatkozó idézést későn kapta meg. Erre és személyi körülményeire tekintettel a megtámadott jogerős határozat megváltoztatását, enyhébb büntetés kiszabását, illetve azt indítványozta, hogy a fennmaradó büntetését „házi őrizetben” tölthesse le.

[5] A Legfőbb Ügyészség a BF.235/2023/2. számú átiratában a IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát – eltérő okból – alaposnak tartotta.

[6] A IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványának azon részét, amely szerint a vádat az alapügyben nem közölték vele, a törvényben kizártnak tartotta.

[7] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az utolsó tárgyalást 2020. szeptember 29. napján tartotta, e napon azonban már csak az ítélet kihirdetésre került sor. A bíróság a megelőző, 2020. szeptember 24. napján tartott tárgyaláson a bizonyítási eljárás befejezését, a

perbeszédet, valamint a terheltek részére biztosított utolsó szót követően napolta el a tárgyalást határozathozatalra. Egyidejűleg közölte a terheltekkel és védőikkel, köztük a IV. rendű terhelttel és védőjével is, az új tárgyalási határnapot, valamint azt, hogy amennyiben az ítélet kihirdetésekor nem jelennek meg, ez a kihirdetésnek nem akadály, és e mulasztás miatt igazolási kérelemnek nincsen helye. A IV. rendű terhelt és védője szabályszerű, szóban történt idézés ellenére nem jelent meg az elsőfokú bíróság által 2020. szeptember 29. napján tartott tárgyaláson, ezért nem volt annak törvényi akadály, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletet a IV. rendű terhelt és védője távollétében hirdesse ki [Be. 550. § (1) és (2) bekezdés]. A felülvizsgálati indítványt ezért ebben a részében alaptalannak tartotta.

[8] Más okból azonban a Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt alaposnak tartotta, az alábbiak szerint.

[9] A IV. rendű terhelt esetében a védelem kötelező volt az eljárásban, a Be. 599. §-ában, valamint a Be. 44. § a) pontjában írt törvényi rendelkezésekből pedig az következik, hogy kötelező védelem esetén a másodfokú a nyilvános ülésen a védő részvétele kötelező. Emellett az ügyészség álláspontja szerint az alapügyben a másodfokú bírósági eljárásban tanácsülés megtartásának a Be. 598. § (1) bekezdésében írt esetei nem álltak fenn. A másodfokú bíróság ugyanis a Be. 598. § (2) bekezdése alapján, azon okból tartott tanácsülést, hogy 2022. (helyesen: 2020.) december 22. napját követően már csak a IV. rendű terhelt vonatkozásában volt joghatályos fellebbezés, azaz nem volt az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatával szemben a IV. rendű terhelt terhére bejelentett fellebbezés, valamint az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata megalapozott volt. Ezért nyilvános ülés hivatalból történő kitűzésének nem volt helye. Ugyanakkor a IV. rendű terheltnak és védőjének ugyanezen bekezdésben írt rendelkezés szerint lehetősége volt tanácsülés helyett nyilvános ülés kitűzését indítványozni.

[10] Azonban a másodfokú bíróság a tanácsülés kitűzéséről és a nyilvános ülés kitűzése kérésének lehetőségéről szóló tájékoztatást Terhelt1 IV. rendű terheltnak ugyan megküldte, a nyilvános ülés tartására vonatkozó indítvány előterjesztésére rendelkezésre álló határidőt tizenöt nap helyett tévesen nyolc napban megjelölve, de a tájékoztatást a IV. rendű terhelt védőjének, ügyvéd1 ügyvédnek elmulasztotta megküldeni. A másodfokú bíróság ugyanis a tájékoztatást tévesen az ekkor már jogerősen elítélt terhelt3 III. rendű terhelt védőjének, ügyvéd2 ügyvédnek küldte meg. Ekként a IV. rendű terhelt védőjének – tájékoztatás hiányában – nem volt lehetősége arra, hogy az ügyben nyilvános ülés kitűzését indítványozza. Így a védelmi fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásának azon törvényi feltétele, hogy a IV. rendű terhelt védője nyilvános ülés kitűzését nem indítványozta, nem állt fenn.

[11] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú bíróság azzal, hogy az alapügyben a IV. rendű terhelt által bejelentett fellebbezést a törvényi előfeltételek együttes teljesülése hiányában tanácsülésen bírálta el, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt, hatályon kívül helyezésre alapot adó abszolút eljárási szabálysértést követett el, amely a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok. A törvényi előfeltételek hiányában tartott tanácsülésen való felülbírálat ugyanis egy tekintet alá esik azzal, mint amikor olyan személy távollétében tartottak tárgyalást vagy nyilvános ülést, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező. E körben hivatkozott a Kúria Bfv.1033/2021/32. számú végzése indokolásának [150] bekezdésére és a Bfv.1035/2021/6. végzése indokolásának [18]-[19] bekezdésére is.

[12] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 663. § (2) bekezdése alapján – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt okból a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 14.Bf.163/2020/5. számú végzését helyezze hatályon kívül, és utasítsa a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására.

[13] A Legfőbb Ügyészség átiratára a IV. rendű terhelt, illetve a védője észrevételt nem tett.

[14] **III.** A felülvizsgálati indítvány az alábbiak szerint, eltérő okból alapos.

[15] A Kúria a felülvizsgálati indítványt – a törvényben meghatározott kivétellel – tanácsülésein bírálja el [Be. 660. § (1) bekezdés]. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozta, vagy ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés a), b) pont].

[16] A felülvizsgálati indítvány nem irányult a IV. rendű terhelt terhére, ezt meghaladóan pedig a tanács elnöke nem tartotta szükségesnek nyilvános ülés tartását. Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulást tűzött ki és a megtámadott határozatot a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően, a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti esetleges további eljárási szabálysértéseket, köztük a Legfőbb Ügyészség által az átiratában hivatkozott eljárási szabálysértést.

[17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[18] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[19] A Be. 608. § (1) bekezdése kimerítően sorolja fel azon eljárási szabálysértéseket, amelyek a felülvizsgálati eljárásban vizsgálhatók, ezek:

a) a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen,

b) az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,

c) a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bíralt el,

d) a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező,

e) a bíróság a 492. § (1) bekezdés c)–d) és i) pontjában, valamint a (2) bekezdésében vagy az 567. § (1) bekezdés a)–b) és g) pontjában, valamint (2) bekezdésében meghatározott valamely ok törvénysértő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,

f) az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes,

g) az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól, és a fellebbezést az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be vagy az eltérés az 584. § (2) bekezdése szerinti fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem érintett cselekményre vonatkozik, vagy

h) az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el, vagy az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el a vádirati tényállástól.

[20] 1. A büntetőeljárás szabályai szerint a bíróság a vádiratot a terhelt részére kézbesíti (Be. 497. §). A IV. rendű terhelt azon hivatkozása azonban, hogy részére a vádiratot az

elsőfokú bíróság nem kézbesítette, az abszolút eljárási szabálysértések egyik fenti kategóriájába sem illeszthető, ezért arra felülvizsgálat nem alapozható (Bfv.II.956/2016/10.).

[21] A teljesség érdekében a Kúria megjegyzi, hogy az iratok alapján megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a Salgótarjáni Járási Ügyészség vádiratát a IV. rendű terhelt részére is kézbesíteni rendelte, amelyet a IV. terhelt a térítvevény tanúsága szerint 2019. július 24. napján személyesen át is vett. Ekként a vádirat közzlése, a megfelelő tájékoztatás mellett a részére ténylegesen megtörtént.

[22] 2. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja és a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján abszolút eljárási szabálysértés, amennyiben a bíróság a tárgyalást olyan személy távollétében tartotta meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[23] A IV. rendű terhelt hivatkozása szerint az elsőfokú ítélet kihirdetésén azért nem volt jelen, mert arról a bíróság „későn” értesítette.

[24] A vádlott tárgyaláson való jelenlétének általános szabálya (Be. LXX. Fejezet) szerint a vádlott jelenléte a tárgyaláson kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a Be. 430. § (1) bekezdése szerint nem mondott le, illetve a bíróság kötelezte a tárgyaláson való jelenlétre [428. § (1) bekezdés a) és b) pont].

[25] Ezen túl speciális, az ügydöntő határozat kihirdetésére vonatkozó rendelkezést tartalmaz a Be. 550. § (2) bekezdése, amely szerint, ha a határozat kihirdetésére kitűzött tárgyaláson a vádlott, illetve a védő a szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a határozat a vádlott, illetve a védő távollétében is kihirdethető.

[26] A kizárólag az ügydöntő határozat kihirdetésére kitűzött tárgyaláson a védő részvételének hiánya nem valósít meg feltétlen eljárási szabálysértést (BH 2021.96.III.). Az adott esetben a védő idézése a határozathirdetésre szabályszerű volt.

[27] A vádlott esetében is a távolmaradása az ítélethirdetéstől legfeljebb akkor valósíthat meg eljárási szabálysértést, amennyiben arra a bíróság őt szabályszerű módon nem idézte. Ennek oka, hogy a határozat kihirdetése céljából tűzött tárgyalás megtarthatóságának is feltétele a szabályszerű idézés.

[28] Nincs azonban olyan eljárásjogi rendelkezés, amely szerint a határozathirdetésre kitűzött tárgyalásra a bíróságnak az eljárási cselekmény előtt meghatározott idővel kell az érintettet idéznie. Ebben a tekintetben nem érvényesül a Be. 510. § (5) és (6) bekezdése szerinti tárgyalási időköz sem. A Be. csak arra tartalmaz előírást, hogy a határozat kihirdetése céljából a tárgyalás legfeljebb 15 napra napolható el, és az új határnapot a bíróságnak a tárgyalás elnapolásakor, nyomban ki kell tűznie [Be. 550. § (1) bekezdés]. Vagyis az utolsó érdemi tárgyalás és az ítélethirdetés között – a bíróság döntésétől függően – bármilyen rövid idő is eltelhet, csak annak felső határát jelöli ki a törvény.

[29] Megjegyzi a Kúria, hogy ezen időköz még rövideége esetén sincs a tisztességes eljárás követelményével ellentétben, mivel a határozat kihirdetésére nem szükséges a vádlott, védő olyan szintű felkészülése, mint az érdemi tárgyalás (illetve egyéb, a részvételükkel zajló eljárási esemény) esetén. Nyilvánvalóan ez és az egyéb érdemi pervitel hiánya az indoka annak is, hogy a terhelt és a védő jelenlétét a törvény nem teszi kötelezővé a határozat kihirdetésénél.

[30] Ebből következően a határozat kihirdetése céljából elnapolás esetén a „későn” (elkésetten) való idézés nem értelmezhető, nem valósulhat meg.

[31] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a 2020. szeptember 24. napján tartott tárgyaláson – a IV. rendű terhelt jelenlétében – a tárgyalást kizárólag a határozat meghozatala és kihirdetése érdekében 2020. szeptember 29. napjára elnapolta. Egyben figyelmeztette a jelenlévő terhelteket és védőiket is, hogy amennyiben nem

jelennek meg, a határozat kihirdethető, és távollétük miatt igazolásnak sincs helye (Salgótarjáni Járásbíróság 4.B.116/2019/72. számú jegyzőkönyve 15. oldal).

[32] Az idézés, értesítés a Be. 113. § (1) bekezdése alapján történhet a bíróság előtti megjelenés alkalmával, szóban is. Ezért a IV. rendű terhelt szóbeli, tárgyaláson történt idézése a törvénynek mindenben megfelelt, tehát szabályszerű volt.

[33] A terheltnek az ügydöntő határozat kihirdetésére kitűzött tárgyalásról való távolmaradása ekként nem eredményezte azt, hogy a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény alapján kötelező, az ítélet kihirdetésére kitűzött tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartására ugyanis a törvény kifejezett rendelkezése alapot adott. Ekként a tárgyalás megtartása és azon az ítélet kihirdetése a vádlott részvétele nélkül, nem valósított meg feltétlen eljárási szabálysértést. A felülvizsgálati indítvány ezért e körben alaptalan.

[34] 3. Alapos volt a Legfőbb Ügyészség indítványa az átiratban megjelölt feltétlen eljárási szabálysértés vonatkozásában.

[35] A Legfőbb Ügyészség átirata szerint a másodfokú eljárásban a védő – szabályszerű tájékoztatása hiányában – a tárgyalás, illetve a nyilvános ülés megtartására irányuló indítványtételi jogát nem gyakorolhatta, amit akként kell értelmezni, hogy a kötelező jelenléte ellenére a védő távollétében bírálta el a fellebbezést a törvényszék. Ezzel pedig a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértés megvalósult.

[36] A Kúria a Legfőbb Ügyészség indítványában foglaltakkal egyetértett, a korábbi eseti döntésekre hivatkozások tekintetében is.

[37] Az eljárási cselekmények megtarthatóságának, szabályszerűségének törvényi feltételei meglétét a törvényszék jogerős ítéletének meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés].

[38] Jelen ügyben a vád tárgyává tett súlyosabb bűncselekmény törvényi büntetési tételére figyelemmel a IV. rendű terhelt tekintetében a védelem az eljárásban kötelező volt [Be. 44. § a) pont]. Ebben az esetben a bíróság előtti eljárási cselekményeken a védő jelenléte kötelező (Be. 434. §). Ez alól a másodfokú nyilvános ülés és tárgyalás tekintetében sem tesz kivételt a törvény (Be. 589. §, Be. 599. §, Be. 600. §).

[39] A másodfokú bíróság által tartott tanácsülés idején, 2021. március 3. napján hatályos Be. 598. § (2) bekezdése – az (1) bekezdésben foglalt, és a jelen ügy elbírálása szempontjából közömbös esetkörön túl – a másodfokú bíróság számára akkor biztosította a tanácsülésen való határozathozatal lehetőségét, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapult, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozta.

[40] A Be. 598. § (2) bekezdésében – a tanácsülés megtarthatóságát illetően – meghatározott feltételek közül az első kettő vagylagos [a tényállás megalapozott vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontján alapszik], míg a harmadik (a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozza) ezekhez kapcsolódóan konjunktív, azaz a harmadik feltétel hiányában a fellebbezés nem bírálható el tanácsülésen annak ellenére sem, ha az első két feltétel valamelyike teljesült. A tanácsülés megtarthatóságának feltételei tehát együtt érvényesülők, egyenértékűek és önmagukban is feltétlenek {Kúria Bfv.404/2021/10. indokolás [19] bekezdés, BH 2022.70.I.}.

[41] Ezzel összefüggésben a törvény kötelezettségként írta elő a másodfokú bíróság számára, hogy az ügyészséget, a vádlottat és a védőt értesítse a tanácsülés kitűzéséről, a

tanács összetételéről és a tanácsülés időpontjáról. A másodfokú bíróságnak egyúttal tájékoztatást kellett nyújtania arról, hogy az értesítés címzettjei a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra – a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 211. § (6) bekezdésére is figyelemmel tizenöt napon belül – észrevételeket tehetnek [Be. 598. § (4) bekezdés]. A Be. 598. § (2) bekezdésének alkalmazásával kitűzött tanácsülés esetén e tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy az észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt – jelen esetben 15 napon belül – nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzése indítványozható [Be. 598. § (5) bekezdés].

[42] Az értesítés biztosítja tehát a terhelt és a védő számára, hogy olyan eljárásjogi formát indítványozhasson, amely mellett a személyes jelenléte biztosított. A nyilvános ülés tartására irányuló kérelem a fellebbezés nyilvános ülésen való elbírálásához – kizárólag ehhez – alanyi jogosultságot teremt (Bfv.I.1035/2021/6.).

[43] Ebből következően, ha a terhelt vagy a védő él a nyilvános ülés kitűzésének indítványozásához fűződő, a Be. 598. § (4) és (5) bekezdésében biztosított alanyi jogosultságával, nyilatkozata egyúttal kötelezettséget jelent a másodfokú bíróság számára a nyilvános ülés kitűzésére. Következésképpen, ha a másodfokú bíróság a nyilvános ülés kitűzésének mellőzésével a törvényi feltételek hiányában megtartott tanácsülésen hozza meg ügydöntő határozatát, az egy tekintet alá esik azzal, mintha a nyilvános ülést szabályszerű idézés hiányában tartotta volna meg a terhelt vagy a kötelező jelenléttel érintett védő távollétében (BH 2014.333., BH 2018.40., BH 2021.100., BH 2021.132., BH 2022.70.I., BH 2023.62.).

[44] A másodfokú eljárásban tanácsülés tartása nyilvános ülés helyett, a jogosult által előterjesztett kérelem ellenére abszolút eljárási szabálysértést és ekként felülvizsgálati okot valósít meg abban az esetben is, ha azt ügyviteli mulasztás eredményezte (BH 2018.40., BH 2014.333.).

[45] A fellebbezés tanácsülésen történő elbírálására akkor kerülhet sor, amennyiben a másodfokon eljáró bíróságnak a védőt (és a terheltet) az eljárási szabályoknak megfelelően tájékoztatta a nyilvános ülés, illetve a tárgyalás tartása iránti kérelem benyújtásának lehetőségéről, azonban a megadott nyolcnapos határidőn belül nyilvános ülés vagy tárgyalás tartása iránti kérelmet nem terjesztett elő (BH 2018.111.).

[46] Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség átirata is utalt, az ügy másodfokú elbírálásakor hatályban volt a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény, amely a másodfokú tanácsülés vonatkozásában a Be. szabályaitól részbeni eltérést engedett, ezért a Kúria annak szabályait is megvizsgálta.

[47] E törvény 211. § (1) bekezdése szerint, ha a másodfokú bíróságnak a fellebbezés elintézésére a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést kell tartania, azonban, ha az elbíráláshoz szükséges adatok a fellebbezéssel érintettek írásbeli nyilatkozata alapján beszerezhetők, az ehhez szükséges intézkedéseket a tanács elnöke teszi meg.

[48] A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben meghatározott esetben, ha a beszerzett adatok alapján tárgyalás tartása nem szükséges, vagy ha a rendelkezésre álló adatok alapján az ügy tanácsülésen való elbírálásának nincs akadálya és a vádlott, védő, ügyész vagy a fellebbező a nyilvános ülés kitűzését nem indítványozza, a másodfokú bíróság a fellebbezésről tanácsülésen dönt.

[49] Mindebből megállapítható, hogy a 2020. évi LVIII. törvény rendelkezései sem adtak törvényes lehetőséget arra, hogy a másodfokú bíróság a vádlott vagy a védő tárgyalás (nyilvános ülés) tartására irányuló indítványozási jogára való kioktatása nélkül bírálja el az

ügyet tanácsülésen (BH 2021.132.). Sőt, inkább szélesítette ennek a perbeli jogosítványnak a lehetőségét azzal, hogy nem a Be. szerinti 8 napon belül, hanem 15 napos határidővel engedte az indítvány előterjesztését.

[50] A jelen ügyben az iratokból az alábbiak állapíthatók meg.

[51] Az ügynek a másodfokú bírósághoz érkezését követően, 2021. január 25. napján a tanács elnöke az ügyben 2021. március 3. napjára tanácsülést tűzött ki, amelyről értesíteni rendelte a IV. rendű terheltet, a benyújtó3et, valamint – a nyilvános ülés, tárgyalás indítványozása iránti jogára figyelmeztetéssel – a IV. rendű terhelt védőjeként ügyvéd2 ügyvédet (Balassagyarmati Törvényszék 14.Bf.163/2020/4. számú irata).

[52] Az elektronikus iratok (BIR-O rendszer) alapján megállapítható, hogy a másodfokú bíróság ügyvéd2 védőt elektronikus úton értesítette, illetve küldte meg részére a tájékoztatót.

[53] A IV. rendű terhelt kirendelt védője azonban ekkor ügyvéd1 ügyvéd volt, akit az elsőfokú bíróság megkeresésére a Nógrád Megyei Ügyvédi Kamara, mint a Magyar Ügyvédi Kamara területi szerve jelölt ki a Be. 46. § (1) bekezdése alapján, 2020. március 31. napján (Salgótarjáni Járásbíróság 4.B.116/2019/54. és 56. számú irata). A IV. rendű terhelt védőjének személyében ezt követően nem történt változás.

[54] Az iratok alapján az is megállapítható, hogy ügyvéd2 ügyvédet terhelt3 III. rendű vádlott védőjeként jelölte ki a területi ügyvédi kamara (Salgótarjáni Járásbíróság 4.B.116/2019/53. és 55. számú irata). Vagyis a törvényszék tévedésből más terhelt védőjét tájékoztatta az eljárási szabályoknak – részben – megfelelően. Megállapítható az is, hogy a III. rendű terhelt (és ebből következően a védője) a másodfokú eljárásban nem volt érintett, mivel a terhére bejelentett fellebbezést a főügyészség visszavonta. Az is megállapítható, hogy a IV. rendű terhelt tényleges védőjét a törvényszék később sem értesítette.

[55] Mindez azt eredményezte, hogy a IV. rendű terhelt védője a tanácsülés megtartásáról szabályszerű tájékoztatást nem kapott, így nyilvános ülés vagy tárgyalás megtartására indítványt nem tehetett, ezen jogának korlátozása miatt a tanácsülés megtartásának törvényi feltétele hiányzott, ezért az ügy másodfokú elbírálására tanácsülésen nem kerülhetett volna sor.

[56] A védő szabályszerű értesítése nélkül való elbírálással a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértés megvalósult, amely a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a másodfokú határozat hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását vonja maga után.

[57] IV. Mindezekre tekintettel a Kúria a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 14.Bf.163/2020/5. számú ügydöntő határozatát, a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[58] A Kúria a Be. 663. § (3) bekezdése alapján a törvényszék számára iránymutatásként előírja, hogy a megismételt másodfokú eljárást a Kúria határozatában a fellebbezés elintézésére vonatkozóan kifejtettek figyelembevételével, az eljárási szabályok – Be. Tizenötödik Rész – maradéktalan betartásával, soron kívül [Be. 79. § (1) bekezdés c) pont] kell lefolytatni. Az eljárás – az IV. rendű terhelt és védője tájékoztatására és jelenlétére vonatkozó szabályok maradéktalan betartása mellett – a Be. másodfokú eljárásra vonatkozó általános szabályai szerint fejezendő be.

[59] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli

el. Ennek megfelelően a Kúria elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen bűnügyi költség mindenkori törvényes kamatával történő visszatérítését.

[60] A bűnügyi nyilvántartási adatok szerint a IV. rendű terhelt a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítélettel kiszabott 1 év szabadságvesztést 2023. január 5. napján kitöltötte. Ezt követően vették fogamatba a felülvizsgálattal érintett ítélettel végrehajtani rendelt, az Egri Járásbíróság 2.B.161/2014/6. számú ítéletével kiszabott 10 hónap, börtön fokozatú szabadságvesztést. A IV. rendű terhelt jelenleg ezt a szabadságvesztés büntetését tölti, a szabadságvesztés utolsó napja előreláthatólag 2023. november 5. napja.

[61] Mivel a szabadságvesztés végrehajtásának jogalapja, a végrehajtását elrendelő jogerős határozat a Kúria hatályon kívül helyező határozatára figyelemmel hiányzik, a Kúria – egyetértve a Legfőbb Ügyészség ezirányú indítványával – a Be. 659. § (7) bekezdése alapján a Salgótarjáni Járásbíróság 2020. szeptember 29. napján kelt ítéletével végrehajtani rendelt, az Egri Járásbíróság 2.B.161/2014/6. számú és az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság Bf.283/2014/3. számú ítéletével kiszabott, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett 10 hónap szabadságvesztés végrehajtását félbeszakította.

[62] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdés, a Kúria ügyelosztási rendje IV.6. pont].

[63] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. július 4.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró